

KSIĘGOWANIA W SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH

Spis treści – propozycja

Wstęp
Wykaz autorów
Wykaz skrótów

CZĘŚĆ I. GOSPODARKA FINANSOWA SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH ORAZ OGÓLNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rozdział I. Plan finansowy samorządowego zakładu budżetowego *Izabela Świderek*

1. Procedura ustalenia planu finansowego samorządowego zakładu budżetowego a uchwalanie budżetu JST
 - 1.1. Szczegółowość planu finansowego
2. Projekt planu finansowego zakładu budżetowego
 - 2.2. Informacje o wielkościach finansowych, wynikające z przyjętego projektu uchwały budżetowej
 - 2.3. Weryfikacja projektu planu finansowego samorządowego zakładu budżetowego
3. Prowadzenie gospodarki finansowej w oparciu o projekt planu finansowego przez zakład budżetowy
4. Podjęcie przez organ stanowiący JST uchwały budżetowej a aktualizacja projektu planu finansowego zakładu budżetowego
5. Zmiany w planie finansowym
 - 5.1. Uprawnienia do dokonywania zmian

Rozdział II. Zasady prowadzenia rachunkowości w samorządowych zakładach budżetowych *Monika Kaczurak-Kozak*

1. Zasady rachunkowości samorządowych zakładów budżetowych i ich unormowanie prawne
 - 1.1. Podstawa prawna rachunkowości samorządowych zakładów budżetowych
 - 1.2. Zasady rachunkowości wynikające z ustawy o rachunkowości

- 1.3. Odpowiedzialność za rachunkowość samorządowego zakładu budżetowego
- 1.4. Szczególne zasady rachunkowości wynikające z ustawy o finansach publicznych
- 1.5. Szczególne zasady rachunkowości samorządowych zakładów budżetowych
 - 1.5.1. Szczególne zasady ewidencji aktywów trwałych
 - 1.5.2. Zasady wyceny aktywów i pasywów
 - 1.5.3. Sporządzanie sprawozdań finansowych
- 1.6. Sporządzanie sprawozdań budżetowych
2. Zakres dokumentacji opisującej zasady (politykę) rachunkowości samorządowego zakładu budżetowego
 - 2.1. Podstawa prawna zasad (polityki) rachunkowości
 - 2.2. Ogólne ramy zasad (polityki) rachunkowości wynikające z ustawy o rachunkowości
 - 2.3. Elementy dokumentacji opisującej politykę rachunkowości samorządowego zakładu budżetowego
 - 2.4. Opracowanie i aktualizacja zasad (polityki) rachunkowości
3. Charakterystyka dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości samorządowego zakładu budżetowego
 - 3.1. Obligatoryjny zakres dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości
 - 3.2. Charakterystyka składników dokumentacji opisującej zasady (politykę) rachunkowości w samorządowych zakładach budżetowych
 - 3.2.1. Rok obrotowy i wchodzące w jego skład okresy sprawozdawcze
 - 3.2.2. Wycena aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego
 - 3.2.3. Prowadzenie ksiąg rachunkowych
 - 3.2.4. System służący ochronie danych i ich zbiorów
 - 3.3. Uzupełnienie dokumentacji polityki rachunkowości

Rozdział III. Inwentaryzacja w oświatowych jednostkach budżetowych *Mieczysława Cellary*

1. Komisja inwentaryzacyjna i zespół spisowy
2. Cel i zakres inwentaryzacji
3. Terminy, metody i częstotliwość inwentaryzacji
 - 3.1. Zagadnienia ogólne
 - 3.2. Inwentaryzacja drogą spisu z natury
 - 3.3. Potwierdzenie salda
 - 3.4. Weryfikacja sald aktywów i pasywów

4. Rozliczenie różnic inwentaryzacyjnych
5. Księgowanie niedoborów i nadwyżek inwentaryzacyjnych – schematy księgowania

Rozdział IV. Zasady rozliczania samorządowego zakładu budżetowego z budżetem JST – nadwyżka środków obrotowych *Monika Kaczurak-Kozak*

1. Zagadnienia ogólne
2. Nadwyżka środków obrotowych
3. Sposób ustalania nadwyżki środków obrotowych
4. Zwolnienie samorządowego zakładu budżetowego z wpłaty nadwyżki środków obrotowych

Rozdział V. Przekształcenie samorządowego zakładu budżetowego w spółkę *Mieczysława Cellary*

1. Realizacja zadań wynikających z ustaw samorządowych i ustawy o gospodarce komunalnej w formie spółek
2. Podstawy przekształcenia samorządowego zakładu budżetowego w spółkę
3. Założenie spółki z o.o. – regulacje wynikające z Kodeksu spółek handlowych
4. Spółka w organizacji – regulacje wynikające z Kodeksu spółek handlowych
5. Aporty wnoszone do spółek kapitałowych
6. Wycena udziałów i akcji
7. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
 - 7.1. Ewidencja nabywanych udziałów i akcji oraz wnoszonych aportów w postaci składników majątkowych
 - 7.2. Ewidencja mienia zlikwidowanych jednostek
 - 7.3. Ewidencja wniesienia aportu do spółki w wyniku przekształcenia samorządowego zakładu budżetowego
 - 7.4. Ewidencja odpisów aktualizujących długoterminowe aktywa finansowe

CZĘŚĆ II. WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE ORAZ RZECZOWE SKŁADNIKI MAJĄTKU SAMORZĄDOWEGO ZAKŁADU BUDŻETOWEGO

Rozdział I. Wartości niematerialne i prawne w samorządowych zakładach budżetowych *Melania Bąk*

1. Charakter wartości niematerialnych i prawnych w samorządowych zakładach budżetowych

2. Wycena wstępna i bilansowa wartości niematerialnych i prawnych
3. Odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe wartości niematerialnych i prawnych
4. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości
5. Wartości niematerialne i prawne w księgach rachunkowych
6. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
- 6.1. Ewidencja podstawowych wartości niematerialnych i prawnych

Rozdział II. Rzeczowe aktywa trwałe *Mieczysława Cellary, Lucyna Hanus*

1. Definicje środków trwałych
 - 1.1. Cechy środków trwałych
 - 1.2. Przedmioty zaliczane do środków trwałych
 - 1.3. Definiowanie środków trwałych – różnice
2. Klasyfikacja środków trwałych w samorządowych zakładach budżetowych
 - 2.1. Granica wartościowa dla środków trwałych
 - 2.2. Podstawowe i pozostałe środki trwałe
 - 2.3. Zasada istotności
3. Wstępna i bilansowa wycena środków trwałych
4. Ulepszenia środków trwałych
 - 4.1. Remont, modernizacja, adaptacja oraz remont kapitalny i rekonstrukcja
5. Ujmowanie rzeczowych aktywów trwałych w księgach rachunkowych samorządowego zakładu budżetowego
6. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
 - 6.1. Ewidencja środków trwałych w budowie (inwestycji) w samorządowych zakładach budżetowych
 - 6.2. Ewidencja zwiększeń i zmniejszeń w stanie środków w stanie środków trwałych
 - 6.3. Ewidencja sprzedaży środków trwałych
 - 6.4. Ewidencja likwidacji środków trwałych umarzanych stopniowo
 - 6.5. Ewidencja niezawinionych niedoborów inwentaryzacyjnych w środkach trwałych umarzanych w czasie
 - 6.6. Ewidencja zawinionych niedoborów inwentaryzacyjnych w środkach trwałych umarzanych w czasie
 - 6.7. Ewidencja nadwyżek inwentaryzacyjnych w środkach trwałych umarzanych w czasie oraz środkach w budowie (inwestycjach)
 - 6.8. Ewidencja umorzenia i amortyzacji środków trwałych umarzanych w czasie

- 6.9. Ewidencja pozostałych środków trwałych
- 6.10. Ewidencja nieodpłatnie otrzymanych od innych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych pozostałych środków trwałych w dotychczasowej wartości ewidencyjnej
- 6.11. Ewidencja otrzymanych w formie darowizny pozostałych środków trwałych od innych jednostek
- 6.12. Ewidencja niezawinionych niedoborów inwentaryzacyjnych w pozostałych środkach trwałych
- 6.13. Ewidencja zawinionych niedoborów inwentaryzacyjnych w pozostałych środkach trwałych
- 6.14. Ewidencja nadwyżek inwentaryzacyjnych pozostałych środków trwałych

Rozdział III. Zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) w samorządowych zakładach budżetowych *Mieczysława Cellary*

- 1. Składniki majątkowe zaliczane do rzeczowych aktywów obrotowych
- 2. Wycena rzeczowych aktywów obrotowych
- 3. Ujmowanie rzeczowych aktywów obrotowych w księgach rachunkowych – zasady ogólne
- 4. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
 - 4.1. Ewidencja obrotu materiałowego w samorządowych zakładach budżetowych
 - 4.2. Ewidencja obrotu towarowego
 - 4.3. Ewidencja produktów gotowych i półfabrykatów

Rozdział IV. Odpisy aktualizujące wartości niematerialne i prawne oraz aktywa rzeczowe *Mieczysława Cellary*

- 1. Zasada ostrożnej wyceny jako podstawa aktualizacji
- 2. Przesłanki dokonania odpisów aktualizacyjnych
- 3. Odpisy aktualizujące środki trwałe, wartości niematerialne i prawne oraz środki trwałe w budowie
- 4. Odpisy aktualizujące w zakresie rzeczowych aktywów obrotowych
 - 4.1. Zasady ustalone w ustawie o rachunkowości
 - 4.2. Zasady ustalone w rozporządzeniu w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej
- 5. Schematy księgowe z wyjaśnieniami
 - 5.1. Charakter odpisów aktualizujących
 - 5.2. Ewidencja odpisów aktualizujących z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych w budowie

5.3. Ewidencja odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa obrotowe

Rozdział V. Ewidencja niskocennych środków trwałych w samorządowym zakładzie budżetowym *Izabela Świderek*

1. Charakter składników majątku trwałego samorządowego zakładu budżetowego
2. Zasady uznania składników majątku za niskocenne
3. Ewidencja wyposażenia
4. Ewidencja pozabilansowa
5. Schematy księgowe z wyjaśnieniami
- 5.1. Ewidencja niskocennych składników majątku trwałego
- 5.2. Zwiększenie stanu posiadanych niskocennych środków trwałych

Rozdział VI. Finansowanie inwestycji w samorządowych zakładach budżetowych *Monika Kaczurak-Kozak*

CZĘŚĆ III. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ROZRACHUNKI W SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH

Rozdział I. Aktywa pieniężne samorządowego zakładu budżetowego *Mieczysława Cellary*

1. Zakres krótkoterminowych aktywów finansowych w samorządowych zakładach budżetowych
2. Zasady obrotu gotówkowego i bezgotówkowego w samorządowych zakładach budżetowych
3. Obrót gotówkowy w samorządowych zakładach budżetowych
4. Obrót bezgotówkowy
5. Rachunek bankowy samorządowego zakładu budżetowego
6. Wycena krótkoterminowych aktywów finansowych
7. Schematy księgowe z wyjaśnieniami
- 7.1. Ewidencja krótkoterminowych aktywów finansowych w księgach samorządowych zakładów budżetowych
- 7.2. Zasady ewidencji środków pieniężnych na rachunku bieżącym samorządowych zakładów budżetowych
- 7.3. Zasady ewidencji na rachunkach bieżących przeznaczonych dla środków funduszy specjalnego przeznaczenia
- 7.4. Zasady ewidencji na koncie 139 „Inne rachunki bankowe”
- 7.5. Zasady ewidencji na koncie 140 „Krótkoterminowe aktywa finansowe”
- 7.6. Zasady ewidencji na koncie 141 „Środki pieniężne w drodze”

Rozdział II. Karty płatnicze *Mieczysława Cellary*

1. Zasady funkcjonowania kart płatniczych
2. Regulacje w zakresie kart płatniczych wynikające z ustawy o finansach publicznych
3. Zastosowanie kart płatniczych w samorządowych zakładach budżetowych i korzyści wynikające z ich używania

4. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
- 4.1. Zasady ogólne
- 4.2. Zapłata kartą płatniczą za zakupione materiały i usługi
- 4.3. Zapłata kartą płatniczą za wydatki w czasie podróży służbowej

Rozdział III. Należności w samorządowych zakładach budżetowych *Mieczysława Cellary*

1. Zakres należności krótkoterminowych
2. Wycena należności krótkoterminowych
3. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
- 3.1. Ogólne zasady ewidencji należności krótkoterminowych
- 3.2. Ewidencja należności krótkoterminowych na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”
- 3.3. Ewidencja rozrachunków z budżetem
- 3.4. Ewidencja pozostałych rozrachunków publicznoprawnych
- 3.5. Ewidencja rozrachunków z tytułu wynagrodzeń
- 3.6. Ewidencja pozostałych rozrachunków z pracownikami
- 3.7. Ewidencja pozostałych rozrachunków

Rozdział IV. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania *Mieczysława Cellary*

1. Zasady wykonywania zobowiązań oraz podział zobowiązań w samorządowych zakładach budżetowych
2. Rezerwy na zobowiązania w samorządowych zakładach budżetowych
3. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego
4. Wycena zobowiązań i rezerw na zobowiązania
5. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
- 5.1. Ogólne zasady ewidencji zobowiązań
- 5.2. Ewidencja zobowiązań na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”
- 5.3. Ewidencja rozrachunków z budżetem
- 5.4. Ewidencja pozostałych rozrachunków publicznoprawnych
- 5.5. Ewidencja rozrachunków z tytułu wynagrodzeń
- 5.6. Ewidencja pozostałych rozrachunków z pracownikami
- 5.7. Ewidencja pozostałych rozrachunków
- 5.8. Ewidencja rezerw na zobowiązania

Rozdział V. Wynagrodzenie zasadnicze i potrącenia z wynagrodzenia *Monika Kaczurak-Kozak*

1. Istota wynagrodzenia
2. Zakres dokumentacji związanej ze stosunkiem pracy
3. Zasady dokonywania potrąceń z wynagrodzenia
4. Lista płac jako podstawa ewidencji księgowej
- 4.1. Ewidencja rozrachunków z tytułu wynagrodzeń
- 4.2. Ewidencja rozrachunków z ZUS z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne
- 4.3. Ewidencja potrącenia zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych
- 4.4. Przykład naliczenia i ewidencji listy płac
- 4.5. Ewidencja potrąceń z wynagrodzenia przewidzianych w art. 87 § 1 KP

Rozdział VI. Dodatkowe wynagrodzenie roczne pracowników *Monika Kaczurak-Kozak*

1. Wprowadzenie
2. Nabycie prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego
3. Wysokość dodatkowego wynagrodzenia rocznego i jego wypłata
4. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
 - 4.1. Zasady ewidencji księgowej dodatkowego wynagrodzenia rocznego
 - 4.2. Ewidencja księgowa dodatkowego wynagrodzenia rocznego wynagrodzeń
 - 4.3. Sposób naliczenia i zaksięgowania dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracownika w samorządowych zakładach budżetowych

Rozdział VII. Fundusz Pracy – zasady naliczania składek i ewidencji w samorządowych zakładach budżetowych *Izabela Świderek*

1. Charakter państwowego funduszu celowego
 - 1.1. Zasady dotyczące ustalania i opłacania składek na Fundusz Pracy
 - 1.2. Wysokość, pobór i odprowadzanie składek na Fundusz Pracy
 - 1.3. Podmioty zobowiązane do opłacania składek
 - 1.4. Podmioty zwolnione z opłacania składek
 - 1.5. Przychody Funduszu Pracy jako funduszu celowego
2. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
 - 2.1. Zasady ogólne ewidencji składek na Fundusz Pracy
 - 2.2. Ewidencja składki na Fundusz Pracy

Rozdział VIII. Odpisy aktualizujące w zakresie aktywów finansowych i należności *Mieczysława Cellary*

1. Podstawa prawna aktualizacji należności
2. Zasady aktualizacji należności ustalone w ustawie o rachunkowości
3. Zasady aktualizacji należności ustalone w rozporządzeniu Ministra Finansów z w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej
4. Ewidencja odpisów aktualizujących należności

CZĘŚĆ IV. PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWEGO ZAKŁADU BUDŻETOWEGO

Rozdział I. Przychody samorządowych zakładów budżetowych *Monika Kaczurak-Kozak*

1. Zagadnienia ogólne
2. Charakter przychodów w samorządowych zakładach budżetowych i podstawa ich ewidencji księgowej

3. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
- 3.1. Ogólne zasady ewidencji przychodów operacyjnych w samorządowych zakładach budżetowych
- 3.2. Ewidencja przychodów ze sprzedaży produktów gotowych i towarów
- 3.3. Ewidencja pozostałych przychodów operacyjnych

Rozdział II. Darowizna w samorządowych zakładach budżetowych *Monika Kaczurak-Kozak*

1. Wprowadzenie
2. Darowizna a nieodpłatne przekazanie (otrzymanie)
3. Wycena darowizny
4. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
- 4.1. Ujęcie darowizny w księgach rachunkowych jednostek sektora finansów publicznych
- 4.2. Ogólne zasady ewidencji darowizny w samorządowych zakładach budżetowych

Rozdział III. Koszty w samorządowych zakładach budżetowych *Monika Kaczurak-Kozak*

1. Zagadnienia ogólne
2. Podstawa prawna ewidencji kosztów w samorządowych zakładach budżetowych
3. Charakter kosztów samorządowych zakładów budżetowych
4. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
- 4.1. Warianty ewidencji kosztów operacyjnych w samorządowych zakładach budżetowych
- 4.1.1. Ewidencja kosztów operacyjnych w układzie rodzajowym
- 4.1.2. Ewidencja kosztów operacyjnych według układu funkcjonalnego
- 4.1.3. Ewidencja kosztów operacyjnych w układzie rodzajowym i funkcjonalnym
- 4.2. Ewidencja pozostałych kosztów operacyjnych
- 4.3. Ewidencja kosztów finansowych w samorządowych zakładach budżetowych

Rozdział IV. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów *Bożena Rudnicka*

1. Podstawa prawna rozliczeń międzyokresowych
2. Charakter rozliczeń międzyokresowych w samorządowych zakładach budżetowych
3. Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów
4. Biernie rozliczenie międzyokresowe
5. Rozliczenia międzyokresowe przychodów
6. Schematy księgowania z komentatorem
- 6.1. Zasady ewidencji rozliczeń międzyokresowych kosztów
- 6.2. Ewidencja czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów
- 6.3. Schematy ewidencji biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów
- 6.4. Schemat ewidencji rozliczeń międzyokresowych kosztów

Rozdział V. Zdarzenia nadzwyczajne w samorządowych zakładach budżetowych *Monika Kaczurak-Kozak*

1. Zagadnienia ogólne
2. Charakter zdarzeń nadzwyczajnych oraz zasady ich ustalania
3. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
- 3.1 Ogólne zasady ewidencji strat i zysków nadzwyczajnych
- 3.2. Ewidencja zdarzeń nadzwyczajnych w samorządowych zakładach budżetowych

CZĘŚĆ V. FUNDUSZE I WYNIK FINANSOWY SAMORZĄDOWEGO ZAKŁADU BUDŻETOWEGO

Rozdział I. Fundusz jednostki *Monika Kaczurak-Kozak*

1. Elementy kształtujące fundusz jednostki samorządowego zakładu budżetowego
2. Ogólne zasady ewidencji funduszu jednostki

Rozdział II. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych *Justyna Kisielewska*

1. Zagadnienia ogólne
2. Ewidencja odpisu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w samorządowym zakładzie budżetowym
3. Ewidencja stanu zwiększeń i zmniejszeń zakładowego funduszu świadczeń socjalnych
4. Ewidencja świadczeń rzeczowych
5. dofinansowanie wycieczek – ewidencja
6. Ewidencja dofinansowania do wczasów
7. Ewidencja zapomogi udzielonej z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych
8. Ewidencja pożyczki mieszkaniowej udzielonej ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych
9. Pożyczki na cele mieszkaniowe a VAT

Rozdział III. Wynik finansowy samorządowego zakładu budżetowego – przebieganie sald na konto 860 *Mieczysława Cellary*

1. Zagadnienia ogólne
2. Schematy księgowania
- 2.1. Zasady ogólne ewidencji wyniku finansowego
- 2.2. Przebieganie kont wynikowych

Rozdział IV. Rozliczenie wyniku finansowego – ewidencja nadwyżki środków obrotowych *Monika Kaczurak-Kozak*

1. Zagadnienia ogólne
2. Ustalanie wpłaty nadwyżki środków obrotowych do budżetu jednostki samorządu terytorialnego
3. Schematy księgowania z wyjaśnieniami
- 3.1. Zasady ewidencji nadwyżki środków obrotowych
- 3.2. Ewidencja nadwyżki środków obrotowych pozostającej w zakładzie